

Prvotní Historie

Čtvrtá Lekce

Správný Směr

Manuskript

thirdmill

Biblical Education. For the World. For Free.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být reprodukována v jakékoli formě nebo jakýmkoli způsobem za účelem zisku, s výjimkou stručných citací pro účely recenzí, komentářů nebo vědecké práce, bez písemného souhlasu vydavatele, společnosti Third Millennium Ministries, Inc., 316 Live Oaks Blvd., Casselberry, Florida 32707.

Pokud není uvedeno jinak, všechny citáty z Písma pocházejí z Českého Studijního Překladu. Použito se svolením KMS a Nadačního fondu ČSP.

O SPOLEČNOSTI THIRDMILL

Thirdmill je nezisková evangelikální křesťanská služba, která byla založena v roce 1997 a jejímž cílem je poskytovat:

Biblické vzdělávání celému světu zdarma.

Naším cílem je nabídnout bezplatné křesťanské vzdělávání státišicům pastorů a křesťanských vedoucích po celém světě, kteří nemají dostatečné vzdělání pro službu. Tento cíl naplňujeme tím, že vytváříme a celosvětově šíříme bezkonkurenční multimediální seminární kurikulum v angličtině, arabštině, mandarínštině, ruštině a španělštině. Naše lekce jsou také překládány do více než tuctu dalších jazyků prostřednictvím našich partnerských služeb. Učební plán se skládá z graficky zpracovaných videí, tištěných instrukcí a internetových zdrojů. Je navržen tak, aby jej mohly používat školy, skupiny i jednotlivci, a to jak online, tak ve vzdělávacích komunitách.

V průběhu let jsme vyvinuli vysoce nákladově efektivní metodu tvorby oceňovaných multimediálních lekcí s nejlepším obsahem a kvalitou. Naši autoři a redaktori jsou teologicky vzdělaní pedagogové, naši překladatelé jsou teologicky zdatní rodilí mluvčí cílových jazyků a naše lekce obsahují poznatky stovek uznávaných profesorů seminářů a pastorů z celého světa. Kromě toho naši grafici, ilustrátoři a producenti dodržují nejvyšší výrobní standardy a používají nejmodernější vybavení a technologie.

Pro dosažení našich distribučních cílů Thirdmill navázal strategická partnerství s církvemi, semináři, biblickými školami, misionáři, křesťanskými vysílacími společnostmi a poskytovateli satelitní televize a dalšími organizacemi. Tyto vztahy již vedly k distribuci bezpočtu videolekcí domorodým vedoucím, pastorům a studentům seminářů. Naše webové stránky také slouží jako distribuční cesty a poskytují další materiály, které doplňují naše lekce, včetně materiálů o tom, jak založit vlastní vzdělávací společenství.

Společnost Thirdmill je daňovým úřadem uznána jako korporace 501(c)(3). Jsme závislí na štedrých příspěvcích církví, nadací, podniků a jednotlivců, které lze odečíst z daní. Další informace o naší službě a informace o tom, jak se můžete zapojit, najdete na [adrese](http://www.thirdmill.org) www.thirdmill.org.

Obsah

ÚVOD	1
LITERÁRNÍ STRUKTURA	1
Potopa Vykoupení	2
Prvotní Smlouva	2
Trvalá Smlouva.....	2
Záchrana před Vodou	3
Záchrana z Vody.....	3
Boží Paměť	3
Nový Řád.....	4
Synové Noemovi	4
Porážka Bábelu.....	5
PŮVODNÍ VÝZNAM.....	6
Potopa Vykoupení	6
Spojitosti.....	6
Důsledky	7
Noemovi Synové	8
Kanaán	8
Konflikt.....	9
Důsledky.....	9
Porážka Bábelu.....	10
Město	10
Vítězství.....	10
Důsledky.....	12
MODERNÍ APLIKACE	13
Inaugurace	13
Smlouva	13
Vítězství.....	14
Trvání	14
Křest.....	14
Duchovní Boj.....	15
Dovršení	16
Závěrečné Kataklyzma	16
Závěrečná bitva.....	17
ZÁVĚR	18
SLOVNÍČEK	20

Prvotní Historie

Čtvrtá Lekce

Správný Směr

ÚVOD

Vzpomínám si na dobu, kdy jsem učil na Ukrajině a měl jsem jen pár minut na to, abych se dostal metrem na místo určení. Spěchal jsem na stanici, seběhl schody a naskočil do vlaku právě ve chvíli, kdy se zavíraly dveře. Čekala mě cesta přes celé město, a tak jsem si sedl, abych popadl dech, a pár minut odpočíval. Pak mi po chvíli náhle svitlo. Nastoupil jsem do vlaku, který jel špatným směrem! Další stanice metra byla přirozeně na míle daleko a trvalo celou věčnost, než jsem se k ní dostal. Než jsem se otočila a vydala se na zpáteční cestu, bylo jasné, že budu mít velké zpoždění. Vzpomínám si, jak jsem si říkal: „No, tahle situace není taková, jak jsem doufal, že bude, ale aspoň teď jedu správným směrem.“

Myslím, že tak je to ve většině oblastí života. Naše situace nejsou nikdy dokonalé a většinou se k tomu ani neblíží. Všude, kam se vydáme, čelíme spoustě problémů a výzev. Přesto všichni víme, že je pořád lepší jít alespoň správným směrem než tím špatným.

Tuto lekci jsme nazvali „Správný směr“ a budeme se v ní zabývat Genesis 6:9-11:9, kde se dozvíme, jaký směr Bůh určil svému lidu po velké potopě v Noemových dnech. Jak uvidíme, v těchto kapitolách prehistorie dal Mojžíš izraelskému lidu jasný směr, kterým se má ubírat. Možná to nebylo všechno, co chtěli, ale bylo to Bohem určeno tak, aby je to přivedlo k velkým požehnáním. A tato část prehistorie je velmi důležitá i pro křesťany, protože stejným směrem bychom se měli ubírat i my.

Naše studium Genesis 6:9-11:9 bude rozděleno do tří částí: za prvé budeme zkoumat literární strukturu těchto kapitol; za druhé budeme zkoumat jejich původní význam tím, že budeme rozlišovat, proč Mojžíš napsal tento materiál pro Izrael; a za třetí budeme hledat v Novém zákoně vodítko pro aplikaci těchto kapitol do našeho života. Začněme naše studium správným směrem tím, že prozkoumáme literární strukturu těchto kapitol.

LITERÁRNÍ STRUKTURA

Genesis 6:9-11:9 je rozsáhlá část prehistorie, kterou lze nastínit různými způsoby. Pro naše účely jsme tyto kapitoly rozdělili do dvou hlavních částí. První část zahrnuje 6:9-9:17 a nazvali jsme ji „Potopa vykoupení“. V této části Genesis Mojžíš popsal potopu v Noemově době. Druhou část tohoto materiálu tvoří Genesis 9:18-11:9, kterou jsme nazvali „Nový řád“. Popisuje několik zásadních událostí, které se odehrály po potopě a které stanovily trvalé vzorce, jež charakterizovaly svět po potopě. Abychom lépe porozuměli literárnímu vzoru těchto kapitol, podíváme se na obě tyto hlavní části. Začněme tím, že prozkoumáme strukturu příběhu, který Mojžíš napsal o potopě v Noemově době.

POTOPA VYKOUPENÍ

V posledních letech si řada vykladačů všimla, že příběh o Noemově potopě vykazuje poměrně jasný literární vzorec. Ačkoli je možné tento vzorec popsat mnoha způsoby, v této studii poukážeme na to, jak tyto kapitoly tvoří symetrické drama o pěti krocích.

Prvotní Smlouva

První krok tohoto vyprávění se objevuje v Genesis 6:9-22 a budeme jej nazývat „Prvotní Boží smlouvou“ s Noemem. V této části vyprávění Mojžíš poznamenal, že Noe byl spravedlivý člověk ve zkaženém světě. Bůh k Noemovi promluvil a odhalil mu, proč plánuje zničit lidský rod. Tato slova čteme v Genesis 6:13:

I řekl Bůh Noemu: Předě mne přišel konec všeho těla, protože země je plná jejich násilí. Hle, zničím je spolu se zemí (Genesis 6:13).

První krok tohoto vyprávění nám však také říká, že Bůh plánoval začít znovu tím, že vysvobodí jednoho člověka a jeho rodinu, totiž spravedlivého Noema. Aby Noeho ujistil o svém záměru, uzavřel s ním Bůh počáteční smlouvu. V Genesis 6:18 čteme, že Bůh řekl Noemovi tato slova:

Ale s tebou ustanovím svou smlouvu. Vejdeš do archy ty a s tebou tvoji synové, tvá žena i ženy tvých synů (Genesis 6:18).

Na začátku vyprávění o potopě Bůh přísahal, že Noema a jeho rodinu zachrání před nadcházející potopou. Tato smlouva zajistila Noemovi záchranu a ustanovila ho hlavou nového lidstva po potopě.

Nyní, když jsme viděli, jak příběh o potopě začíná, když se zaměřujeme na počáteční Boží smlouvu s Noemem, měli bychom se věnovat poslední části příběhu, která vyvažuje tu první, 8:20-9:17, kterou jsme nazvali „Trvalá Boží smlouva“ s Noemem.

Trvalá Smlouva

Jak napovídá nadpis, v této pasáži se Bůh po potopě vrátil k Noemovi a uzavřel s ním další smlouvu. Bůh se rozhodl dát lidstvu příležitost k novému uspořádání světa. Jak čteme v Genesis 8:22:

Po všechny dny země nikdy nepřestane setba ani žeň, chlad ani žár, léto ani zima, den ani noc (Genesis 8:22).

Aby Bůh potvrdil jistotu tohoto nového směru, uzavřel s Noemem na konci vyprávění o potopě v Genesis 9,11-15 druhou smlouvu:

Ustanovuji s vámi svou smlouvu, že již nevyhladím všechno tvorstvo vodami potopy a že už nebude potopa, která by zničila zemi ... Na oblak jsem dal duhu, která bude znamením smlouvy mezi mnou a zemí. Když zahalím zemi oblakem a na oblaku se ukáže duha, připomenu si svou smlouvu mezi mnou a vámi i každou živou duší v celém tvorstvu a voda se již nestane potopou, aby zničila všechno tvorstvo (Genesis 9:11-15).

Vidíme tedy, že příběh o Noemově potopě končí smluvním slibem, že potopa už nikdy nezničí zemi, a Bůh postaví svůj luk na oblak jako jisté znamení, že na tento slib nikdy nezapomene. Tento závěrečný smluvní slib poukazuje na velký význam, který měl Noe v prehistorii. Byl prostředníkem smlouvy, smlouvy, která se vztahovala na všechny budoucí generace.

S ohledem na úvodní a závěrečnou část tohoto příběhu můžeme prozkoumat vnitřní fungování vyprávění o potopě. Prostřední část přechází od počáteční Boží smlouvy k novému řádu konečné smlouvy ve třech hlavních krocích.

Záchrana před Vodou

Druhý krok tohoto vyprávění se objevuje v 7:1-16, který jsme nazvali Noemovou „záchranou před vodou“. Tento materiál je poměrně přímočarý. Noe připravil archu a přivedl do ní zvířata všeho druhu a na svět se začaly valit povodňové vody, ale Noe, jeho rodina a zvířata, která shromáždil, byli bezpečně uzavřeni v arše.

Záchrana z Vody

Čtvrtá část příběhu o Noemově potopě tvoří dramatický protipól k druhému kroku. V Genesis 8:6-19 popisuje Noemův výstup na souš. Poté, co voda začala opadat, toužil Noe po tom, aby se objevila suchá země a on mohl opustit archu. Po určité době čekání se suchá země objevila a Bůh Noemovi přikázal, aby opustil archu, stejně jako mu předtím přikázal, aby do ní vstoupil.

Boží Paměť

Nyní se můžeme podívat na středobod nebo zlomový bod tohoto vyprávění, Genesis 7:17-8,5, který jsme nazvali „Boží paměť“, jeho vzpomínka na Noema. Tyto verše začínají popisem potopy, která zuří a ničí vše živé na zemi. Na konci této části však potopa začíná ustupovat.

Jádrem tohoto oddílu je jednoduchá, ale hluboká věta, která naznačuje, proč Bůh začal uklidňovat zuřící povodeň. V Genesis 8:1 Mojžíš napsal, že uprostřed bouře:

Bůh však pamatoval na Noeho, na všechnu zvěř i na všechny dobytek, který byl s ním v arše, a Bůh nechal nad zemí vanout vítr a vody opadaly.(Genesis 8:1).

Bůh ve svém velkém milosrdenství nezapomněl na smlouvu, kterou uzavřel s Noemem a s těmi, kdo byli s ním. Pamatoval na pasažéry archy a zasáhl v jejich prospěch proti zuřící potopě.

Tento nástin Noemovy potopy přibližuje hlavní problémy tohoto příběhu. Mojžíš psal o potopě jako o příběhu vysvobození. Ačkoli na bezbožné na zemi přišel soud, Mojžíšovi šlo především o to ukázat, že skrze Noema Bůh přivedl lidstvo do světa obrovského požehnání.

Nyní, když jsme prozkoumali první část Genesis 6:9-11:9, bychom se měli věnovat druhé hlavní části, novému řádu, v Genesis 9:18-11:9.

NOVÝ ŘÁD

Mojžíšův popis nového řádu v kapitolách 9-11 se dělí na dva základní celky. Na jedné straně se Genesis 9:18-10:32 zaměřuje na Noemovy syny. Na druhé straně se Genesis 11:1-9 týká porážky města Babel. Ačkoli se na první pohled může zdát, že tyto pasáže spolu nesouvisejí, uvidíme, že ve skutečnosti společně vytvářejí vzor nového uspořádání světa. Stanovují hlavní rysy světových dějin od té doby. Podívejme se nejprve na vyprávění o Noemových synech a na jeho přínos k tomuto obrazu nově uspořádaného světa.

Synové Noemovi

Mojžíšův záznam o Noemových synech v kapitolách 9-10 knihy Genesis se skládá z nadpisu a dvou hlavních částí. V 9:18-19 najdeme nadpis, který naznačuje, že tato část Genesis se zaměřuje především na tři Noemovy syny a na to, jak byli rozděleni po zemi.

V souladu s tímto názvem se Mojžíšův záznam o Noemových synech dělí na dvě hlavní části. V první řadě příběh v 9:20-29 uvádí rozdíly mezi syny. A na druhém místě v 10:1-32 popisuje rozdělení Noemových synů a jejich potomků. Bude užitečné podívat se na tyto části odděleně. Kapitola 9:20-29 je známá pasáž z knihy Genesis, která hovoří o prokletí Cháмова syna Kanaána. Poslechněte si, co Mojžíš napsal v Genesis 9:24-27:

Když se Noe probral ze svého vína a dozvěděl se, co mu jeho nejmladší syn provedl, řekl: Bud' proklet Kanaan! ... Dále řekl: Požehnan buď Hospodin, Bůh Šémův ... Ať Bůh rozšíří Jefeta (Genesis 9:24-27).

Zjednodušeně řečeno, toto vyprávění popisuje události, které vedly k zásadnímu rozdílu mezi Noemovými potomky. Noe proklel Kanaána, syna Chamova. Kanaán měl být nejnižším z otroků svých bratrů. Noe však vyřkl požehnání nad jeho dalšími syny Šémem a Jafetem, protože se k němu chovali s úctou.

Mojžíš tento příběh zahrnul do svého popisu nového řádu po potopě, protože celý lidský rod pochází ze tří Noemových synů. Rozlišení, které zde bylo učiněno, vedlo

k dynamice lidských vztahů, kterou lze od této doby v biblických dějinách pozorovat.

Tento pohled na rozdíly mezi Noemovými syny potvrzuje kapitola 10: rozdělení Noemových synů. Při pohledu na generace, které přišly dlouho po Noemových dnech, uvádí Mojžíš v Genesis 10 příkladný výčet míst, kam se potomci Chama, Šema a Jafeta vydali po celém světě. Podle Genesis 10 Jafetovci obsadili území na severu, severovýchodě a severozápadě Kanaánu. Až na několik výjimek se Chamité přesunuli směrem k severní Africe a zvláštní syn Chamův, totiž Kanaán, obýval zemi Kanaán, zaslíbenou zemi Izraele. Šemité neboli Semité z velké části obývali území Arabského poloostrova.

Záznam v Genesis 10 je velmi selektivní a má za cíl poskytnout pouze obecné vzorce migrace. Tyto obecné vzorce však Mojžíšovi stačily k tomu, aby ilustroval některé dlouhodobé vzorce, které charakterizovaly lidské interakce v novém řádu po potopě.

Nyní, když jsme se seznámili s literární strukturou Mojžíšovy pozornosti věnované Noemovým synům v Genesis 9-10, můžeme se podívat na druhou část nového řádu po potopě: na porážku města Babel v 11:1-9.

Porážka Babelu

Příběh babylonské věže se dělí na pět symetrických dramatických kroků. První krok ve verších 1 a 2 začíná tím, že je naprostá většina lidstva pohromadě. Naproti tomu však toto vyprávění končí ve verších 8 a 9, kde se dozvídáme, že Bůh rozptýlil lidstvo po zemi, když zmátl lidskou řeč. Jak se vlastně lidstvo dostalo od toho, že bylo pohromadě a mělo jeden jazyk, k tomu, že bylo rozptýleno a mělo mnoho jazyků? Prostřední část vysvětluje, co se stalo.

Druhý krok ve verších 3 a 4 informuje o plánu, který lid měl. Měli v úmyslu postavit město s velkou věží sahající až do nebe, aby byli slavní po všechny časy a naprosto nepřemožitelní. Nicméně čtvrtý krok tohoto vyprávění ve verších 6 a 7 vyvažuje tento lidský plán zprávou o Božím protiplánu. Bůh povolal své nebeské vojsko, aby zaútočilo na město tím, že zmátl jazyk lidí, a tím zastavilo stavbu města a jeho věže.

Zlom v tomto příběhu nastává v 5. verši, kde Bůh zkoumá město a jeho věž. Jakmile Bůh spatřil město a pyšné plány jeho obyvatel, rozhodl se, že s městem Babel skončuje.

Vidíme tedy, že podle Mojžíše měl život po potopě daleko k ráji, který bychom mohli očekávat. Naopak, vyprávění o Noemových synech ukazuje, že nový řád zahrnuje složité interakce mezi různými skupinami lidí. Zahrnuje také více vzdoru vůči Bohu, stejně jako Boží konečnou porážku těch, kteří se mu vzpírají. Ačkoli se tyto struktury nového řádu mohou zdát našim moderním uším podivné, uvidíme, že poměrně jasně promlouvaly do zkušeností Izraelitů, kterým Mojžíš tyto kapitoly poprvé napsal.

Nyní, když jsme se seznámili s literární strukturou Genesis 6:9-11:9, můžeme si položit druhou otázku: Proč Mojžíš napsal tuto zprávu o potopě a z ní vyplývající novém řádu? Jaké poučení dával Izraelitům, kteří ho následovali směrem k zaslíbené zemi?

PŮVODNÍ VÝZNAM

Není třeba dodávat, že Mojžíš psal o Noemově potopě a o průběhu nového řádu, aby informoval Izrael o skutečnostech z tohoto období pravěkých dějin. Jeho záznamy jsou však příliš selektivní a zaměřené na konkrétní témata, než abychom si mohli myslet, že měl na mysli pouze toto. Mojžíš nepsal jen proto, aby podal zprávu o minulosti, ale také proto, aby vedl Izrael ve své vlastní době.

Mojžíšův záměr rozvedeme na třech částech Genesis 6:9-11:9: nejprve prozkoumáme původní význam vyprávění o potopě, poté se zaměříme na Mojžíšův záznam o Noemových synech a nakonec věnujeme pozornost původním důsledkům poslední části prehistorie – porážce Babelu. Podívejme se nejprve na to, jak Mojžíš spojil Noemovu potopu se zkušeností Izraele v jeho době.

POTOPA VYKOUPENÍ

Abychom rozpoznali, jak Mojžíš použil vyprávění o potopě, podíváme se na dva aspekty tohoto příběhu: zaprvé na souvislosti, které vytvořil mezi potopou a Exodem, a zadruhé na důsledky těchto souvislostí pro Izrael. Mojžíš navázal spojení mezi potopou a svou vlastní dobou tím, že vylíčil Noema způsobem, který se velmi podobal jeho vlastnímu životu a službě. Jistě, životy Noema a Mojžíše se v mnohém lišily a tyto rozdíly bychom neměli přehlížet. Je však také zřejmé, že Mojžíš záměrně zobrazil Noema tak, aby jeho izraelští čtenáři viděli Noema jako předchůdce nebo předobraz Mojžíše.

Spojitosti

Mezi Noemem a Mojžíšem existuje nejméně osm významných souvislostí. V první řadě Mojžíš načrtl spojitost mezi sebou a Noemem v motivu násilí. Z Genesis 6:13 si jistě vzpomenete, že Noemova potopa přišla proto, že svět byl plný násilí. Jak je zřejmé z Exodu 1-2, Egypťané před Mojžíšovým povoláním páchali na izraelském lidu mnoho násilí. Mojžíšovo vysvobození z Egypta přišlo jako odpověď na násilí páchané na izraelském lidu. Noemovo i Mojžíšovo dílo tedy spočívalo v osvobození od násilí.

Druhá asociace se objevuje v Mojžíšově použití termínu „archa“. Hebrejské slovo pro Noemovu archu v celé Genesis 6-9 je *tevah* (תֵּבָה). Zajímavé je, že jediné další místo, kde Mojžíš použil termín *teva*, je v Exodu 2:3,5. V tomto případě se jedná o výraz *teva*. Tam označil koš, do něhož ho vložila jeho matka, za archu neboli *tevu*. Ačkoli Noemova archa byla gigantická, zatímco Mojžíšova archa byla velmi malá, Mojžíš poukazyval na skutečnost, že on i Noe byli vysvobozeni z vodní smrti pomocí archy neboli *tevy*.

Za třetí, význam Božích smluv také ustanovuje Noema jako předchůdce Mojžíše. Jak jsme viděli, podle Genesis 6:18 a 9:11-17 Noe uzavřel smlouvu s Bohem jménem celého lidského rodu. Víme však samozřejmě, že jednou z hlavních Mojžíšových služeb

Izraeli bylo zprostředkování Boží smlouvy. Jak dobře ilustruje Exodus 19-24, Mojžíš byl vybrán, aby vedl izraelský lid ke zvláštní smlouvě s Hospodinem, když přišli na horu Sinaj.

Ústřední role soudu prostřednictvím vody vytváří také čtvrté spojení mezi oběma muži. V Genesis 6-9 Bůh vysvobodil Noeho a jeho rodinu tím, že je bezpečně převedl přes potopu, která zničila bezbožníky na zemi. A podobně, jak nám říkají Exodus 13-15, Mojžíš vyvedl Izrael z Egypta tím, že prošel vodami Rudého moře, jehož vody zase zničily armádu egyptských utlačovatelů.

Za páté Bůh poslal vítr, aby zahnal vody jak za dnů Noeho, tak za dnů Mojžíše. Jak jsme četli, podle Genesis 8:1 Bůh poslal vítr, aby zahnal vody Noemovy potopy. Podobně podle Exodu 14:21 u Rudého moře „Hospodin silným východním větrem rozháněl moře po celou noc a obrátil moře v souš“.

Šestá souvislost se objevuje v důrazu kladeném na zvířata. Jak se píše v Genesis 6:19, Bůh přikázal Noemovi, aby do archy přivedl zvířata. V knize Exodus se nejméně čtyřikrát zmiňuje o mnoha zvířatech, která s Izraelci opustila Egypt. Stejně jako Bůh nařídil, aby Noe přivedl zvířata do tehdejšího světa, nařídil Bůh také, aby Mojžíš přivedl zvířata do zaslíbené země.

Za sedmé, téma Boží paměti spojuje také Noeho a Mojžíše. Jistě si vzpomínáte, že v Genesis 8:1, když se za Noemových dnů rozbouřily vody, Bůh jednal v Noemův prospěch, protože si na něj vzpomněl. Bůh s Noemem uzavřel smlouvu, že ho bezpečně převede přes potopu, a na tuto smlouvu pamatoval. Podobně Bůh prohlásil Mojžíšovi, že vysvobodil Izrael z Egypta, protože si vzpomněl na svou smlouvu. Poslechněte si, co Bůh řekl Mojžíšovi v Exodu 6:5:

Já jsem také slyšel sténání synů Izraele, jež Egyptané nutili otročit, a připomenul jsem si svou smlouvu (Exodus 6:5).

Boží paměť hrála zásadní roli při potopě a Exodu.

A konečně, požehnání přírody spojuje Noeho také s Mojžíšem. Noe přivedl lidstvo do nového světa, kde Bůh slíbil, že bude existovat trvalý a stabilní přírodní řád, který bude lidstvu ku prospěchu. Podobným způsobem Mojžíš sdělil Izraeli, že v zaslíbené zemi zůstane příroda stálá a prospěšná v podstatě stejným způsobem.

Když si uvědomíme tyto souvislosti mezi Noemem a Mojžíšem, můžeme si uvědomit, jaké důsledky mají tyto paralely pro izraelský národ. Proč Mojžíš navázal tato spojení?

Důsledky

Abychom pochopili původní důsledky tohoto materiálu, musíme si uvědomit, že izraelský lid se vážně vzbouřil proti Mojžíšovi a zpochybnil jeho autoritu a moudrost jeho programu exodu a dobývání. Tyto výzvy vůči jeho službě vedly Mojžíše k tomu, aby navázal spojení mezi sebou a Noemem.

Bůh použil Noeho při potopě, aby vykoupil lidstvo z hrozného prvotního násilí a obnovil lidský rod v novém světě plném požehnání. A podobně si Bůh vyvolil Mojžíše, aby vysvobodil Izrael z hrozného násilí Egypta a přivedl ho do nového světa zaslíbené

země. Mojžíšův záměr pro Izrael byl tak podobný Noemově potopě, že nikdo nemohl popřít, že pochází z Boží ruky.

Nyní, když jsme pochopili původní význam potopy osvobození, měli bychom se obrátit k Mojžíšovu záznamu o Noemových synech v Genesis 9:18-10:32.

NOEMOVI SYNOVÉ

Proč Mojžíš zahrnul tento materiál do své prehistorie? S jakým záměrem na ně upozornil Izraelce? Při zkoumání této části Mojžíšova záznamu se budeme zabývat třemi otázkami: za prvé, jeho zvláštním zaměřením na Kanaán; za druhé, tématem konfliktu; a za třetí, důsledky těchto motivů pro Izrael. Nejprve se zamysleme nad způsobem, jakým Mojžíš věnoval pozornost Kanaánu.

Kanaán

Jistě si vzpomínáte, že se Noe probudil z opileckého spánku a uvědomil si, že ho Chám zneuctil a Šém s Jafetem ho uctili. Nyní by se zdálo být rozumné, aby se Noe na Chama rozzlobil a proklel ho, stejně jako požehnal své ostatní syny. To se však nestalo. Poslechněte si celé to, co Noe řekl v Genesis 9:25-27:

Bud' proklet Kanaan! Ať je svým bratrům posledním z otroků. Dále řekl: Požehnan buď Hospodin, Bůh Šémův. Ať je Kanaan jejich otrokem. Ať Bůh rozšíří Jefeta, ať přebývá ve stanech Šémových a ať je Kanaan jejich otrokem (Genesis 9:25-27).

Jak vidíme v tomto úryvku, Šém a Jafet obdrželi za svou spravedlnost odpovídající odměnu, ale o Chámovi zde není ani zmínka. Místo toho to byl Kanaán, syn Chámův, kdo obdržel Noemovo prokletí.

Když se na tento příběh podíváme pozorně, zjistíme, že Chám plní jinou úlohu než jeho bratři. Stručně řečeno, Chám má jen malý význam kromě toho, že byl otcem Kanaána. Všimněte si, jakým způsobem Mojžíš o Chámovi v tomto vyprávění píše. V 9,18 čteme:

Synové Noeho, kteří vyšli z archy, byli: Šém, Chám a Jefet. Chám byl otec Kanaana (Genesis 9:18).

Stejná identifikace se objevuje i v 9:22:

Chám, otec Kanaana, viděl nahotu svého otce (Genesis 9:22).

Chám v mnoha ohledech ustupuje do pozadí tohoto příběhu a jeho syn Kanaán zaujímá místo vedle Šema a Jafeta.

S ohledem na Mojžíšův zvláštní důraz na Kanaán se můžeme věnovat druhému

problému, který se objevuje v jeho pojednání o Noemových synech – konfliktu v novém řádu po potopě.

Konflikt

Téma konfliktu hraje hlavní roli v Mojžíšově pozornosti věnované Noemovým synům. Přehlédnutí tohoto tématu znamená přehlédnutí nejdůležitějšího aspektu příběhu. Myšlenka konfliktu se objevuje také v Genesis 9:25-27:

Bud' proklet Kanaan! At' je svým bratrům posledním z otroků. Dále řekl: Požehnan bud' Hospodin, Bůh Šémův. At' je Kanaan jejich otrokem. At' Bůh rozšíří Jefeta, at' přebývá ve stanech Šémových a at' je Kanaan jejich otrokem (Genesis 9:25-27).

Všimněte si, jak Mojžíš zdůraznil jistotu konfliktu tím, že v této pasáži třikrát zopakoval Kanaánovo prokletí. Ve verši 25 vyslovil kletbu, že Kanaán bude „nejnižším z otroků“ neboli nejnižším druhem otroka, jakého si lze představit. Ve verši 26 Noe předpověděl, že Kanaán bude otrokem Šémovým. A ve verši 27 Mojžíš dodal, že se Kanaán stane také otrokem Jafetovým. Tímto opakováním Mojžíš zdůraznil skutečnost, že Kanaán bude zcela jistě podmaněn svými bratry.

Kromě toho je důležité si uvědomit, že tyto verše představují Šema jako hlavního vítěze nad Kanaánem. Ve verši 27 lze slova „at' žije Jafet v Šémových stanech a Kanaán at' je jeho otrokem“ lépe přeložit jako „at' žije Jafet v Šémových stanech, aby byl Kanaán jeho otrokem“. Zdá se, že Noemova představa je taková, že Kanaán se stane podřízeným Jáfetovi pouze do té míry, do jaké se Jáfet spojil se Šemem. Mojžíš se v podstatě domníval, že Šém má převzít vedení v podmanění Kanaánu. V této pasáži tedy vidíme, že Mojžíš ustanovil důležitý rys nového řádu po potopě, který se dal jen stěží očekávat. Chápal, že budoucnost lidstva bude znamenat dramatický konflikt, v němž si potomci Šémovi podrobí potomky Kanaánovy.

Ve světle Mojžíšovy pozornosti věnované Kanaánu a tématu konfliktu můžeme vidět původní důsledky Noemových synů pro starověký Izrael.

Důsledky

Proč Mojžíš zahrnul tyto události do svého záznamu o novém řádu po potopě? Mojžíš měl velmi konkrétní důvod, proč popsal nový řád tímto způsobem. Konflikt mezi Šemem a Kanaánem přímo promlouval k potřebám jeho izraelského publika. Týkal se zásadního rozměru jejich života.

Klíč k pochopení Mojžíšova záměru se objevuje v Genesis 10:19. Po výčtu některých potomků Kanaánců Mojžíš napsal, že:

Pomezí Kenaanců se táhlo od Sidónu, kudy se chodí ku Geraru, až ke Gaze; dále kudy se chodí k Sodomě, Gomoře, Admě, Sebójimu až k Leše (1 Mojžíšova 10:19).

Tyto poměrně konkrétní zeměpisné odkazy byly izraelským čtenářům Mojžíše dobře známé. Potomci Kanaánců, neboli Kanaánců, se usadili v oblasti, která se táhla od severu k jihu, od Sidonu ke Gaze a k oblasti Sodomy a Gomory. Mojžíšovi šlo zejména o ty potomky Kanaánců, kteří se usadili v Zemi Zaslíbené. Izraelský lid se měl jako Bohem zvlášť povoláný šemovský národ nastěhovat do této země Kanaánců a prohlásit ji za svou.

Vidíme tedy, že Mojžíšovo vyprávění o Noemových synech nebylo určeno pouze k popisu minulosti. Bylo určeno k tomu, aby poskytlo pozadí pro Mojžíšovu výzvu Izraeli, aby se vydal vpřed k dobývání, jak to Bůh předurčil v prehistorii. V důsledku toho Izraelité, kteří se vzpírali Mojžíšově výzvě k obsazení kanaánské země, neodporovali pouze Mojžíšovi. Ve skutečnosti se vzpírali Božímu plánu, řádu, který Bůh stanovil pro svět po potopě.

Nyní, když jsme viděli, jak se zprávy o potopě a Noemových synech vztahují na původní izraelské čtenáře, měli bychom se zaměřit na třetí bod: Mojžíšův původní záměr, když psal o porážce Bábelu v Genesis 11:1-9.

PORÁŽKA BÁBELU

Abychom pochopili, jak Mojžíš chtěl, aby Izraelité příběh o porážce Bábelu aplikovali na svůj život, podíváme se na tři aspekty této pasáže: zaprvé na Mojžíšův popis města; zadruhé na jeho popis Hospodinova vítězství; a zatřetí na důsledky pro Izraelity, kteří směřovali do zaslíbené země. Podívejme se nejprve na popis města.

Město

Měli bychom si všimnout, že název města, Bábel, odpovídá městu, které bylo později známé jako Babylon. V době Mojžíšově bylo město Babylon na starověkém Blízkém východě dobře známé. Po mnoho let bylo centrem civilizace a jeho pověst dosáhla mýtických rozměrů. Když tedy Mojžíš po potopě psal o místě zvaném Babylon, jeho izraelští čtenáři by toto místo okamžitě rozpoznali jako prapůvodní velké městské centrum.

Vítězství

Druhým důležitým aspektem Genesis 11:1-9 je způsob, jakým Mojžíš popisuje Hospodinovo vítězství nad tímto velkým pravěkým městem. Na několika místech tohoto příběhu Mojžíš ukázal velikost Božího vítězství tím, že konfrontoval pohled obyvatel Bábelu s jeho vlastním skutečným pohledem. Vezměme si například způsob, jakým Mojžíš zpracoval téma rozptýlení, neboli hebrejsky sloveso *klade* (כָּדַד). Na jedné straně se obyvatelé Bábelu hluboce obávali možnosti, že budou rozprášeni. V 11:4 se dočteme, že město postavili proto, aby „nebyli rozptýleni po celé zemi“.

Mojžíš naopak dvakrát oznámil, že Bůh udělal přesně to, co babylonský lid

nechtěl. V 11:8 čteme, že:

Tak je odtamtud Hospodin rozptýlil po celém povrchu země (Genesis 11:8).

A v 11:9 se opět dozvídáme, že:

Odtamtud je Hospodin rozptýlil po celém povrchu země (Genesis 11:9).

Ve Starém zákoně má výraz „rozptýlit“ často velmi negativní konotaci naprosté porážky v bitvě. Poražení vojáci jsou rozprášeni, když je nepřátelé pronásledují a na útěku je zabíjejí. A takový význam má i tento příběh. Mojžíš předkládá tento příběh jako zprávu o úžasném vítězství Hospodina. Hospodin povolal své nebeské vojsko do války proti městu Babel a hnal jeho prchající obyvatele po celé zemi.

Dalším způsobem, jakým Mojžíš srovnával svůj pohled s pohledem obyvatel Babelu, byla velikost města a jeho věže. Podle Genesis 11:4 chtěli obyvatelé Babelu mít věž, která by sahala až k nebesům, tedy k místu jejich bohů. Mojžíš se však této myšlence vysmál. Místo toho v Genesis 11:5 napsal, že:

Hospodin sestoupil, aby viděl to město a věž, které lidští synové stavěli.(Genesis 11:5).

Hebrejské slovo *jarad* (יָרַד), které je zde přeloženo jako „sestoupil“, má v tomto příběhu poměrně specifický význam. Bůh si města prostě nevšiml, dokonce ani do města prostě nepřišel. Zatímco obyvatelé Babelu chtěli postavit věž, která by sahala až do nebe, Mojžíš naopak trval na tom, že Hospodin musel sestoupit z nebeských výšin, jen aby si město prohlédl. Vidíme tedy, že Mojžíš se přetvářce obyvatel Babelu vysmíval. Z Hospodinova pohledu bylo toto město jen o málo víc než malá skvrnka.

Nakonec bychom si měli všimnout, jak porážka Babelu vedla Mojžíše k tomu, aby se posmíval pověsti tohoto prastarého města. Obyvatelé města mu říkali Babylon. V jazycích Mezopotámie znamenal výraz *babylon* „boží brána“. Tento název vyjadřoval přesvědčení, že jejich zikkurat vlastně tvoří bránu k bohům a že je zajišťují nebeské síly.

Mojžíš měl však na název města jiný názor. Protože Hospodin Babylón krutě porazil, město zjevně nebylo boží branou. Co tedy název znamenal? Mojžíšova nápadně sarkastická odpověď se objevuje v Genesis 11:9:

Proto nazvali jeho jméno Babel, neboť tam Hospodin zmátl řeč celé země (Genesis 11:9).

Abychom pochopili Mojžíšův sarkasmus v tomto verši, musíme pochopit, jak si pohrával se zvuky dvou hebrejských slov. Nejprve řekl: „Proto se to jmenovalo Babel.“ Hebrejské slovo „Babel“ je prostě *babel* (בָּבֶל), což je hebrejská verze toho, jak to místo nazývali Mezopotámci. Pak ale Mojžíš vysvětlil, že město má toto jméno proto, že tam Hospodin popletl lidskou řeč. Hebrejské slovo překládané jako „zmatený“ je *balal* (בָּלַל), což zní hebrejsky dost podobně jako *babel*, takže Mojžíšův sarkasmus zafungoval. Pohaněl starověké město tím, že řekl, že pravým důvodem, proč se mu říká Babylon, je

to, že se tam odehrával *balal* neboli zmatek. Z Mojžíšova pohledu byl tedy název „Bábel“ pro toto místo vhodný ne proto, že by to byla boží brána, ale proto, že to bylo místo zmatku, zmatku pro celý svět. Tímto sarkasmem Mojžíš naprosto zvrátil úžasnou pověst, kterou Babylon ve své době měl. Vedl Izraelce k srdečnému smíchu, když jim říkal, že vítězství jejich Boha Hospodina si z největšího města pravěkých dějin udělalo legraci.

Když máme na paměti popis města a Jahveho vítězství, můžeme si uvědomit, jaké důsledky měl tento příběh pro izraelský lid, když se blížil k Zemi Zaslíbené.

Důsledky

Jak víme, v Kádeš Barnea vyslal Mojžíš do kanaánské země zvědy, kteří se vrátili se špatnými zprávami. Tvrdili, že Izrael nemůže kanaánskou zemi dobýt, protože tamní síly jsou příliš velké. V důsledku toho se Izraelci od dobývání odvrátili a dalších čtyřicet let putovali pouští. Teprve když další generace dospěla, byl Mojžíš připraven znovu pobídnout Izrael proti Kanaánu. Jeden aspekt těchto špatných zpráv nám pomáhá pochopit význam porážky prastarého Bábelu. Poslechněte si, co o kanaánských městech řekli zvědové, jak je uvedeno v Deuteronomiu 1:28:

Je tam lid větší a vyšší nežli my, jsou tam města velká a opevněná až k nebesům (Dt 1:28).

Většina moderních překladů tohoto verše bohužel neuvádí souvislost mezi popisem kanaánských měst a babylonskou věží. Když zvědové mluvili o „hradbách až do nebe“, výrazem pro „nebe“ je hebrejské slovo *šamajim* (שָׁמַיִם), které se často překládá jako „nebe“. Ve skutečnosti je to stejný výraz, který se používá o babylonské věži, když je v Genesis 11:4 popsána jako „věž, která sahá až do nebe“. V obou případech šlo o to, že města byla nepřemožitelná, protože sahala až do nebeských výšin.

Mojžíš tedy vyvodil souvislost mezi prapůvodním městem Bábel a městy v Kanaánu. Izraelci si mysleli, že hradby obklopující kanaánská města sahají až k nebi, podobně jako si ti, kdo postavili věž v Bábelu, mysleli, že jejich zikkurat dosáhl nebe. Tato souvislost mezi městem Babylon a městy Kanaánu vynáší na světlo Mojžíšův záměr. Jednoduše řečeno, kanaánská města před izraelským lidem mohla zdánlivě sahat až do nebe, ale přesto se nemohla rovnat moci Hospodinově. V pravěku Hospodin táhl proti největšímu městu, které lidstvo znalo a jehož věž údajně také sahala až do nebe. Přesto toto pravěké město, které bylo větší než kterékoli město v Kanaánu, Hospodin snadno zničil.

Stejně jako Bůh vysvobodil lidstvo do nového řádu skrze prvotní potopu, vysvobodil i Izrael z Egypta. A stejně jako Bůh nařídil konflikt mezi Šémem a Kanaánem, vedl Mojžíš Izrael k zemi Kanaánců. A stejně jako Bůh porazil velké město Bábel, měl brzy dát Izraeli vítězství nad kanaánskými městy. Z těchto kapitol prehistorie měl izraelský lid pochopit, že následovat Mojžíše směrem k zaslíbené zemi znamená jít správným směrem.

Dosud jsme se seznámili s literární strukturou a původním významem Mojžíšova záznamu v Genesis 6:9-11:9. Nyní jsme připraveni položit si třetí otázku: Jakým způsobem bychom měli tento materiál aplikovat na náš dnešní život?

MODERNÍ APLIKACE

K otázce moderního uplatnění přistoupíme obvyklým způsobem tak, že budeme sledovat novozákonní popis tří etap Kristova království. Nejprve se podíváme na to, jak se povodeň osvobození a z ní vyplývající nový řád vztahují k inauguraci království při prvním Kristově příchodu. Poté se zaměříme na význam těchto záležitostí pro pokračování království v průběhu dějin církve. A nakonec prozkoumáme, jak se v Novém zákoně tato část prvotních dějin vztahuje k dovršení království, až se Kristus vrátí ve slávě.

Když takto přistoupíme k závěrečným kapitolám Mojžíšových prehistorie, zjistíme, že Nový zákon rozšiřuje Mojžíšův původní záměr pro Izrael na tři etapy Kristova království, na jeho působení v minulosti, v přítomnosti a v budoucnosti. Podívejme se nejprve na to, jakým způsobem Nový zákon nahlíží na tato témata ve světle prvního Kristova příchodu.

INAUGURACE

Při inauguraci království Kristus uskutečnil velkou spásu ve prospěch svého lidu způsobem, který odpovídal tématům, jež Mojžíš zdůraznil v Genesis 6:9-11:9. Tyto souvislosti můžeme vidět přinejmenším ve dvou směrech: ve smlouvě, kterou Kristus zprostředkoval, a ve vítězství, kterého dosáhl.

Smlouva

Na jedné straně Kristus přinesl svému lidu vysvobození prostřednictvím smlouvy, která ho zachránila před Božím soudem. Jak jsme viděli, Noe hrál zvláštní roli prostředníka smlouvy a Mojžíš z této skutečnosti vycházel, když vysvětloval svou vlastní službu Izraeli. Podobným způsobem Nový zákon učí, že Kristus je naším vysvoboditelem, protože zprostředkoval novou smlouvu, když přišel na tuto zemi.

Křesťané si příliš často neuvědomují, že Kristus přišel na tuto zemi, když byl Boží lid pod Božím soudem. Protože Izrael tak hrubě porušoval starozákonní smlouvy, Babylóňané v roce 586 př. n. l. zničili Jeruzalém a izraelský lid se z cizí nadvlády už nikdy plně nevzpamatoval. Prorok Jeremiáš však předpověděl, že Bůh v budoucnu vykoupí lid z ohně vyhnanství tím, že uzavře novou smlouvu. V Jeremjášovi 31:31 prorok oznámil: „Všichni jsme se rozhodli, že budeme pokračovat v této smlouvě:

Hle, přicházejí dny, je Hospodinův výrok, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu (Jeremiáš 31:31).

Jak většina křesťanů ví, Nový zákon učí, že Ježíš přišel na tuto zemi jako prostředník této nové smlouvy. Sám Ježíš tuto svou roli přiznal, když mluvil ke svým učedníkům při Poslední večeři. Jak čteme v Lukášovi 22:20, řekl jim:

Tento kalich je nová smlouva v mé krvi, která se za vás vylévá (Lukáš 22:20).

Vidíme tedy, že stejně jako Noe vysvobodil ze soudu jako prostředník Boží smlouvy, Ježíš při inauguraci království vysvobodil ty, kdo mu důvěřovali, ze soudu tím, že zprostředkoval novou smlouvu svou krví, kterou prolil na kříži.

Vítězství

Kromě toho, že Ježíš přinesl novou smlouvu, naplnil svou pozemskou službou téma vítězství ve svaté válce. Mojžíš se zaměřil na téma svaté války jako součást nového řádu po potopě. Stanovil, že nový řád světa vyžaduje, aby Izrael postupoval vpřed a dobyl Kanaán, a ujistil je o velkém vítězství. Pro srovnání si poslechněte, jak Pavel v Koloským 2:15 popisuje Kristovo vítězství při inauguraci království:

Tak odzbrojil vlády a autority a veřejně je vystavil na odiv, když je vedl triumfálním průvodem v něm (Koloským 2:15).

Jak vidíme, Ježíšovo vítězství při jeho prvním příchodu nebylo politické, ale duchovní. Ježíšova smrt a zmrtvýchvstání iniciovaly porážku zlých mocností a duchovních autorit, které v jeho době vládly světu. Jeho dílo vykoupení z nich udělalo veřejnou podívanou podobně, jako Hospodin udělal podívanou z prapůvodního města Babel a později zničil velká města Kanaánu.

V tomto smyslu Ježíš nejen vysvobodil skrze svou novou smlouvu, ale také zvítězil nad duchovními silami temnoty svou smrtí a vzkříšením. Kristovi následovníci pohlížejí na Kristovu pozemskou službu jako na počátek konečného vítězství, které bylo dávno zaslíbeno v knize Genesis.

Jak se dalo očekávat, Nový zákon nevztahuje témata z Genesis 6:9-11:9 pouze k prvnímu příchodu Krista. Vztahují se také na trvání království, tedy na dobu, ve které nyní žijeme.

TRVÁNÍ

Nový zákon popisuje dobu mezi prvním a druhým příchodem Krista přinejmenším dvěma způsoby, které souvisejí s posledními kapitolami Mojžíšových prehistorie. Tyto perspektivy se přímo vztahují k významu křtu a duchovního boje v křesťanském životě. Když žijeme křesťanský život v tomto věku, přicházíme do styku s významem Noemovy potopy a nového řádu, který byl po této potopě nastolen.

Křest

Jedna novozákonní pasáž popisuje křest zejména v souvislosti s vysvobozující

potopou v Noemově době. Poslechněte si, co napsal apoštol Petr v 1. listu Petrově 3:20-22:

Boží trpělivost ve dnech Noemových vyčkávala, zatímco byl stavěn koráb, v němž jen několik, to jest osm duší, bylo zachráněno skrze vodu. Naplnění tohoto předobrazu – křest – i vás nyní zachraňuje, ne jako odložení tělesné špíny, nýbrž jako odpověď dobrého svědomí Bohu, skrze zmrtvýchvstání Ježíše Krista, jenž přišel do nebe, byli mu podřízeni andělé, vlády a moci, a je na pravici Boží (1 Petr 3:20-22).

V této pozoruhodné pasáži Petr přímo spojil zkušenost spasení každého člověka během pokračování království s potopou v Noemově době. Začal tím, že poznamenal, že Noe a jeho rodina byli zachráněni prostřednictvím vody. Jejich vysvobození skrze vodu otevřelo lidstvu cestu do obnoveného světa požehnaní.

Všimněte si ale také, že Petr ukázal přímý vztah mezi vodou Noemovy potopy a křesťanským životem, když se zaměřil na křest. Řekl, že voda v Noemově době symbolizuje nebo předjímá vodu křesťanského křtu. Jak jsme viděli v této lekci, voda v Noemově době očistila svět od strašlivé zkaženosti a otevřela cestu k novému začátku, podobně jako Mojžíšův přechod Rudým mořem odstranil tyranii Egypta a přinesl nový začátek pro izraelský národ. Podobným způsobem voda křtu očišťuje věřící od jejich hříchů a poskytuje jim nový začátek věčného života v Kristu.

Nyní si musíme pozorně všimnout, že 1 Petrův 3:21 uvádí, že křest zachraňuje pouze v tom smyslu, že je zástavou dobrého svědomí vůči Bohu. Jinými slovy, pouhé obmytí vodou při křtu nikoho nespasí. Naopak, spasení symbolizuje pouze to, že křest je zástavou srdce, kterému bylo odpuštěno a které bylo vírou v Krista očištěno od hříchu. Nový zákon tedy aplikuje potopu vysvobození v Noemově době na pokračování království tím, že tvrdí, že pokaždé, když člověk přichází ke Kristu se spasitelnou vírou, je přenesen skrze očištnou vodu křtu do nového života, podobně jako byl Noe přenesen skrze potopu do nového světa.

Duchovní Boj

Jak jsme však viděli, Mojžíšova prastará historie naznačuje, že voda v Noemově době přivedla lidstvo do svaté války. Mojžíš na tuto skutečnost původně upozorňoval, aby povzbudil Izrael k tomu, aby se tomuto novému řádu přizpůsobil a vydal se dobývat Kanaán. Podobným způsobem aplikuje toto učení na pokračování Království i Nový zákon, když popisuje duchovní boj, kterému čelí každý věřící. Poslechněte si, jak tuto záležitost formuluje Pavel v Efezským 6:11-12:

Oblečte si celou výzbroj Boží, abyste se mohli postavit proti Ďáblovým nástrahám. Neboť náš zápas není proti krvi a tělu, ale proti vládám, proti autoritám, proti světovládcům této temnoty, proti duchovním mocnostem zla v nebeských oblastech (Efezským 6:11-12).

Tato a další novozákonní pasáže jasně učí, že křesťané dnes bojují se zlem.

Bohužel mnoho křesťanů dnes nedokáže tento rozměr svého duchovního života přijmout, podobně jako se Izraelité následující Mojžíše snažili vyhnout dobytí Kanaánu. Perspektiva Nového zákona je však jasná. Do tohoto duchovního boje se musíme zapojit.

Jak říká Pavel v Efezským 6:13:

Proto vezměte na sebe celou Boží zbroj, abyste se mohli v den zlý vzepřít, všechno vykonat a zůstat stát (Efezským 6:13).

Pokud si oblékneme Boží výzbroj, budeme v duchovním boji vítězit.

Vidíme tedy, že stejně jako Nový zákon spojuje Noemovo vysvobození skrze potopu s naším vysvobozením skrze křest, učí také, že stejně jako byl pravěký svět vysvobozen k boji, křesťanský křest nás vysvobozuje k tomu, abychom se zapojili do duchovního boje každý den našeho života.

DOVRŠENÍ

Ve světle toho, jak Nový zákon aplikuje poslední kapitoly prehistorie na inauguraci a pokračování království, není překvapivé, že dovršení království je také popsáno slovníkem Noemovy potopy a války nového prehistorického řádu.

Závěrečné Kataklyzma

Novozákonní spisovatelé tyto souvislosti popisují jako poslední kataklyzma a závěrečnou bitvu, kdy se Kristus vrátí ve slávě. Ve 2 Petrově listu 3 najdeme výslovné spojení Noemovy prvotní potopy s Kristovým návratem ve slávě. Poslechněte si, jakým způsobem Petr začal svou úvahu ve verších 3-6.

Především vězte, že v posledních dnech přijdou s posměchem posměvači, kteří budou žít podle svých vlastních žádostí a budou říkat: „Kde je to zaslíbení jeho příchodu? Od té doby, co zesnuli otcové, všechno zůstává tak, jak to je od počátku stvoření.“ Je jim totiž skryté, neboť to chtějí, že nebesa byla od pradávna a země povstala z vody a skrze vodu slovem Božím, skrze něž také tehdejší svět zahynul, když byl zatopen vodou (2 Petrův 3:3-6).

V této pasáži Petr opravil posměvače, kteří poukazovali na jednotnost řádu přírody jako na důkaz, že se Ježíš nevrátí. Domnívali se, že od dob stvoření zůstalo vše jednotné. Nic nikdy nenarušilo svět tak, jak jej Bůh stvořil na počátku. A protože se nikdy nic nezměnilo, věřili, že se ani nikdy nezmění.

Petr se však odvolával na Mojžíšův záznam o Noemově potopě, aby dokázal opak. Bůh na počátku stvořil svět z vody, ale za Noemových dnů byl svět zničen potopou. V dějinách světa došlo k velkému kataklyzmatu. Bůh zasáhl a zničil svět

v Noemových dnech. Poslechněme si však Petrův závěr ve 2. Petrově 3:7:

A týmž slovem jsou nynější nebesa a země uschovány k ohni a střeženy pro den soudu a záhuby bezbožných lidí (2 Petrův 3:7).

Zjednodušeně řečeno, Petr tvrdil, že stejně jako potopou skončil prvotní svět, skončí při Kristově návratu na soud i současná nebesa a země. Jistě, tentokrát přijde soud ohněm, a ne vodou, ale můžeme si být jisti, že až se Bůh rozhodne naposledy zakročit proti hříchu ve světě, bude to prostřednictvím velké vesmírné zkázy, podobně jako tomu bylo při prvotní potopě.

Nový zákon nás tak učí nahlížet na Kristův příchod z hlediska Noemovy potopy. V Noemových dnech byli bezbožní odsouzeni a odstraněni ze země velkým vesmírným převratem. Ještě větším způsobem dojde při Kristově příchodu ve slávě ke kataklyzmatu, které zcela rozvrátí svět, jak ho známe. Zlí budou odstraněni ze země a všichni, kdo následují Krista, budou vysvobozeni do velkolepého a věčného nového nebe a země.

Závěrečná bitva

Jak jsme však viděli, Noemova potopa byla v pravěku doprovázena konflikty a válkami mezi Božím lidem a Božími nepřáteli. V souladu s touto asociací popisuje i Nový zákon Kristův příchod jako závěrečnou vesmírnou bitvu. Poslechněte si, jak o Kristově návratu píše apoštol Jan ve Zjevení 19:11-16:

A uviděl jsem otevřené nebe, a hle, bílý kůň, a ten, kdo na něm seděl, se jmenoval Věrný a Pravý; spravedlivě soudí a bojuje. Jeho oči byly jako plamen ohně a na hlavě měl mnoho diadémů; má napsané jméno, které nezná nikdo než on sám. Je oblečen do pláště zbroceného krví a jeho jméno je Slovo Boží. A vojska, která jsou v nebi, jela za ním na bílých koních, oblečená do bělostného čistého kmentu. Z jeho úst vychází veliký ostrý meč, aby jím bil národy; bude je pást železnou berlou. On bude šlapat lis vína planoucího hněvu Všemohoucího Boha. Na plášti a na svém boku má napsáno jméno: Král králů a Pán pánů (Zjevení 19:11-16).

Velkolepým jazykem apokalyptické vize Jan prohlásil, že Kristův návrat bude celosvětovou bitvou, v níž se objeví sám Kristus a zničí všechny své nepřátele. Sláva věčného vítězství se dostane těm, kdo Kristu uvěřili, že je spasí, ale na ty, kdo ho odmítli, dopadne soud a zkáza.

Vidíme tedy, že Nový Zákon představuje dovršení Kristova království jako konečnou zkušenost Božího vítězství nad zlem. Bůh je i nadále odhodlán nastolit své království proti všem nepřítelům. Až se Kristus vrátí ve slávě, bude tento Boží záměr plně uskutečněn. Zlí budou zničeni a Boží lid v Kristu se bude těšit z věčného vítězství a pokoje v novém nebi a nové zemi.

ZÁVĚR

V této lekci jsme se zabývali Genesis 6:9-11:9. V této části Písma Mojžíš odhalil správný směr, kterým se měl izraelský lid ubírat, když ho vedl do zaslíbené země. Viděli jsme literární strukturu těchto kapitol a to, jak je Mojžíš koncipoval, aby povzbudil Izrael k tomu, aby s důvěrou postupoval směrem k dobytí Kanaánu. A také jsme viděli, jak Nový Zákon tato témata aplikuje na tři etapy Kristova království.

Když čelíme zápasům a výzvám života pro Krista v tomto padlém světě, musíme si vzít k srdci poselství, které kdysi dávno předal Mojžíš izraelskému lidu. V Kristu nás Bůh vysvobodil z tyranie hříchu, stejně jako vysvobodil pravěký svět prostřednictvím Noema. Zároveň nás však postavil na cestu, která vyžaduje období konfliktů a bojů, kdy budeme čekat na den, kdy Kristus přinese svému lidu konečné vítězství. Do té doby víme, že svět, ve kterém žijeme, ještě není dokonalý, ale můžeme si být jisti, že následování Krista v jeho duchovním boji za svět vede správným směrem

Dr. Richard L. Pratt, Jr. (Host) je spoluzakladatelem a prezidentem společnosti Third Millennium Ministries. Více než 20 let působil jako profesor Starého zákona na Reformovaném teologickém semináři a byl vedoucím katedry Starého zákona. Dr. Pratt je vysvěceným duchovním a hodně cestuje, aby evangelizoval a vyučoval. Studoval na Westminsterském teologickém semináři, získal titul M.Div. na Union Theological Seminary a doktorát ze starozákonních studií na Harvard University. Dr. Pratt je generálním editorem studijní Bible NIV Spirit of the Reformation a překladatelem New Living Translation. Je také autorem řady článků a knih, mezi něž patří například *Modli se s otevřenýma očima*, *Křesťanská apologetika*, *Najdi svou důstojnost*, *Dal nám příběhy*, *Komentář k 1. a 2. knize Letopisů* a *Komentář k 1. a 2. listu Korintským*.

SLOVNÍČEK

Archa – slovo používané pro loď, kterou postavil Noe; používá se také pro koš, do kterého byl vložen Mojžíš jako dítě.

Bábel – město, kde se lidé pokusili postavit věž, aby dosáhli nebes; v mezopotámském jazyce slovo znamená „Boží brána“.

balal – hebrejské slovo (transliterace), které znamená „zmatený“; používá se k popisu zmatení jazyků poté, co Bůh proklel lidi za stavbu babylonské věže.

Kanaán – syn Chámův; bylo řečeno, že jeho potomci budou sloužit potomkům Šema a Jafeta.

kataklyzma – náhlá prudká změna v politice, společnosti nebo geografii.

dovršení – třetí a poslední fáze inaugurační eschatologie, kdy se Kristus vrátí a naplní konečný Boží záměr pro celé dějiny.

trvání – druhá nebo střední fáze inaugurační eschatologie; období Božího království po prvním Kristově příchodu, ale před konečným vítězstvím.

smlouva – závazná právní dohoda uzavřená buď mezi dvěma lidmi nebo skupinami lidí, nebo mezi Bohem a člověkem či skupinou lidí.

Chám – Noemův syn, který v opilosti zneuctil svého otce; potomci se stěhovali do severní Afriky a Kanaánu; jeho syn Kanaán byl Bohem proklet.

inaugurace – první fáze inaugurační eschatologie; vztahuje se k prvnímu příchodu Krista a ke službě jeho apoštolů a proroků.

Jafet – jeden z Noemových synů, který Noemovi prokazoval úctu; bylo mu řečeno, že bude požehnán a že mu bude sloužit Kanaán; jeho potomci se stěhovali do oblastí na sever od Kanaánu.

Lámech – zlý Kainův potomek, který se chlubil, že zabil mladíka, který ho zranil.

šamajim – hebrejský výraz (transliterace) pro „nebe“, „nebesa“ nebo „oblohu“.